

Abstrakt

Dosavadní literatura zkoumající dopady bezpečnosti na turismus věnovala značnou pozornost úloze psychologických reakcí účastníků turismu. Zároveň potvrzovala ústřední vliv těchto reakcí v procesu působení bezpečnostních hrozeb na chování účastníků turismu. Absentovala však snaha o objasnění, jestli nastíněné psychologické reakce nemají i určitý geografický charakter. Předkládaná disertační práce má záměr napravit primárně tento nedostatek, a to zkoumáním vlivu politicko-bezpečnostních hrozeb. Proto jejím hlavním cílem je odhalit a objasnit geografické podmíněnosti a projevy psychologických reakcí účastníků turismu na terorismus a související bezpečnostní hrozby.

Empirická část této disertační práce je výsledkem několika uskutečněných studií, které byly publikovány v rámci čtyř odborných článků. I proto bylo využito více metod sběru a analýz dat k dosažení hlavního cíle práce. Ta si vyžádala určitý pragmatický přístup pro zapojení jak pozitivistických, tak více interpretivistických metod. Současně však nebylo zanevřeno na dodržování konsistence mezi výchozími filozofickými postoji a zvolenými metodami, neboť ta panovala při řešení jednotlivých dílčích cílů a ve výsledných publikačních výstupech. Konkrétně využití metody zahrnují systematickou rešerši odborné literatury, statistickou analýzu sekundárních dat a dat získaných prostřednictvím dvou různých dotazníkových šetření a konečně rámcovou analýzu takzvaných procházkových rozhovorů vyvolávajících strach.

Uskutečněné výzkumy při této disertační práci ukázaly, že psychologické reakce účastníků turismu na terorismus a související bezpečnostní hrozby se vskutku projevují různorodě napříč prostorem. Vnímané a pocíťované odlišnosti mezi místy z hlediska bezpečnosti byly objeveny na několika řádovostních úrovních. Negativní psychologické účinky politicko-bezpečnostních hrozeb se navíc mohou mezi místy dále šířit, nebo naopak mohou některé destinace ze situace i těžit. Nastíněné projevy psychologického působení politicko-bezpečnostních hrozeb mívají i důsledky pro prostorové chování účastníků turismu. Ty jsou však více patrné na vyšších řádovostních úrovních než na těch nižších, to jest týkají se spíše potenciálních než skutečných účastníků turismu. Též se potvrdilo, že psychologické reakce účastníků turismu na politicko-bezpečnostní hrozby jsou podmíněné mnohými aspekty prostoru a míst. Tyto podmíněnosti byly identifikovány zejména v prostoru destinací, ovšem jsou patrné třeba i v prostoru zdrojových trhů. Jednotlivé geografické podmíněnosti nepůsobí samostatně, vždy jde o jejich vzájemnou interakci, a nadto mají v různém kontextu různorodý význam.

V závěru práce jsou nejen shrnuty a diskutovány dosažené výsledky a zjištění, ale též navržena možná zaměření budoucích výzkumů. Jedním z navrhovaných směrů je zevrubnější a kritičtější zapojení geografie strachu. V této práci je nastíněna jako jeden z klíčových konceptů pro geografické záramování výzkumu psychologických reakcí účastníků turismu na (politicko-)bezpečnostní hrozby.

KLÍČOVÁ SLOVA: bezpečnost, chování účastníků turismu, percepce rizik, strach, terorismus